

De partnerschappen

Bedrijfsleven helpt op nieuwe manieren

In het VSO Business Partnership (VBP) werkt VSO Nederland samen met een aantal bedrijven aan het realiseren van onze ontwikkelingsdoelen.

Randstad

In de samenwerking tussen VSO (UK, Canada en Nederland) en de Randstad Groep staan vier activiteiten centraal. VSO zendt Randstadmedewerkers uit, Randstad helpt VSO bij het werven van vakdeskundigen voor VSO-banen en ondersteunt VSO met organisatieadvies en geld. De Randstad Groep ondernam het afgelopen jaar maar liefst 51 activiteiten om het werk van VSO te ondersteunen: van een bijdrage van € 50.000,- voor VSO's post-tsunami activiteiten en het opstellen van een handboek interne organisatie, tot het uitzenden van twee Randstadmedewerkers naar Namibië en Kenia.

Accenture en Shell

Randstad is niet de enige partner uit het bedrijfsleven voor VSO Nederland. Zo werken wij al enige jaren samen met Accenture en Shell. Twaalf Accenture-medewerkers uit Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Nederland gingen het afgelopen jaar onder andere aan de slag in het pas heropende VSO-programma in Sierra Leone.

Accenture medewerker Ronald van Neerijnen werkte als IT-specialist voor VSO in Indonesië. © VSO/ Patrick Guitjens

Nieuwe partnerschappen in de maak

Naar aanleiding van de samenwerking met Randstad tonen ook andere bedrijven en instellingen belangstelling voor een partnerschap met VSO Nederland. Afgelopen jaar legden wij de basis voor partnerschappen met onder meer een aantal grote ziekenhuizen en een geestelijke gezondheidszorginstelling.

De steun

Zij maken het werk van VSO mogelijk

Donateurs

Steeds meer mensen steunen het werk van VSO Nederland. Dat blijkt uit de forse stijging van het aantal donateurs van 12.000 naar 18.000 in het afgelopen jaar en de bijbehorende stijging van de inkomsten. Dit is vooral te danken aan het succes van de huis-aan-huis wervingscampagne en de tv-commercial. Tweederde van de donateurs steunt VSO inmiddels duurzaam met een machtiging.

Cambodja. De bijdrage van particuliere fondsen is met meer dan de helft toegenomen tot € 119.000,-

Voorlichting en bewustwording

VSO Nederland wil de betrokkenheid van het Nederlandse publiek en van Nederlandse organisaties en bedrijven bij het armoedeprobleem in ontwikkelingslanden vergroten. Wij doen dit middels publicaties en voorlichtingsbijeenkomsten en door media-aandacht te genereren voor het werk van VSO Nederland en haar partners. Met name de bekendmaking van de samenwerking met Randstad leidde tot veel publiciteit. In totaal verscheen VSO 130 keer in de Nederlandse media het afgelopen jaar.

Fondsen en overheid

De bijdrage van de vereniging PSO (Personele Samenwerking met Ontwikkelingslanden) bedroeg dit jaar € 490.000,-. Dit geld ging naar het aids-programma in zuidelijk Afrika en het gezondheidszorgprogramma in

Inkomsten VSO		
	2004/2005	2003/2004
Giften van particulieren* bedrijven, fondsen	€ 962.028	€ 509.587
Programmafinanciering van donoren, waaronder PSO** en Cordaid	€ 567.452	€ 708.298
Bijdrage VSO UK	€ 1.183.267	€ 1.259.277
Overige inkomsten ***	€ 550.184	€ 669.972
Totaal	€ 3.262.931	€ 3.147.134

* Het aantal donateurs is gestegen van 12.000 in het vorige boekjaar naar 18.051.
 ** PSO: Personele Samenwerking Ontwikkelingslanden
 *** Bijdrage van VSO UK voor sociale verzekeringen van Nederlandse VSO'ers en rente-inkomsten.

De financiën

De jaarcijfers op een rij

Staat van baten en lasten in euro's

	Boekjaar 01.04.2004 31.03.2005	Begroting 01.04.2004 31.03.2005	Boekjaar 01.04.2003 31.03.2004
Fondsenwerving			
Baten uit eigen fondsenwerving:			
Mailingacties	538.813	520.000	399.973
Contributies, donaties, giften en schenkingen	1.604.942	1.477.500	1.362.049
Overige baten	1.540	-	6.842
Totaal baten	2.145.296	1.997.500	1.768.864
Kosten eigen fondsenwerving:			
[In]directe verwervingskosten	392.533	276.319	185.751
Uitvoeringskosten	72.485	69.735	57.696
Totaal kosten	465.018	346.054	243.447
[in % van baten uit eigen fondsenwerving]	22%	17%	14%
Beschikbaar uit fondsenwerving	1.680.278	1.651.446	1.525.417
Overige inkomsten:			
Subsidies overheden en anderen	567.452	710.000	708.298
Interest kapitaalrekeningen	4.743	5.000	4.981
Ongerealiseerd beleggingsresultaat	111	-	7.569
Overige baten en lasten	545.330	602.300	657.422
Totaal overige baten	1.117.636	1.317.300	657.422
Totaal beschikbaar voor doelstelling	2.797.914	2.968.746	2.903.686

Besteed aan doelstelling in euro's

	Boekjaar 01.04.2004 31.03.2005	Begroting 01.04.2004 31.03.2005	Boekjaar 01.04.2003 31.03.2004
Werving en training VSO'ers			
Directe wervingskosten	292.366	339.242	421.141
Uitvoeringskosten eigen organisatie	579.886	517.815	500.795
	872.251	857.057	921.936
Voorlichting en public relations			
Kosten voorlichting	142.503	185.721	109.637
Uitvoeringskosten eigen organisatie	202.960	254.499	167.909
	345.464	440.220	277.546
Ondersteuning VSO'ers			
Directe kosten	663.122	602.300	657.422
Uitvoeringskosten eigen organisatie	115.977	124.659	130.239
	779.100	726.959	787.661
Hulpprogramma buitenland			
Bijdrage projecten	363.336	473.000	502.828
Uitvoeringskosten eigen organisatie	478.406	421.829	416.656
	841.741	894.829	919.484
Totaal besteed aan doelstelling	2.838.556	2.919.065	2.906.628
Saldo	40.643-	49.681	2.942-
Beschikbaar voor doelstelling	2.797.914	2.968.746	2.903.686
Saldo ten laste gebracht van de continuïteitsreserve	69.070-		
Toevoeging aan bestemmingsfonds	28.427		2.942-
	40.643-		2.942-

VSO Nederland

2004-2005

Supplement bij het jaarverslag 2003-2004

VSO Nederland heeft dit jaar met honderdnegentig VSO-vakdeskundigen trefzeker gewerkt aan de versterking van het werk van onze partnerorganisaties die opkomen voor achtergestelde mensen in ontwikkelingslanden. In een jaar waarin de wereld nog maar net was gekomen van de tsunami en de aardbeving in Pakistan ook nog vele levens zou eisen, heeft VSO Nederland doorgewerkt aan haar missie. Gelukkig begrijpen en waarderen steeds meer partijen onze brede aanpak van capaciteitsversterking. Dit resulteerde in dat moeilijke jaar in een groeiend aantal uiterst gemotiveerde VSO-deskundigen, in nieuwe partnerschappen met het bedrijfsleven en in een toename van andere instrumenten van capaciteitsversterking zoals nationale workshops en internationale uitwisselingen waardoor *good practices* die elders al zijn opgedaan direct beschikbaar komen voor onze partners. Ook zijn steeds meer gewone Nederlanders ertoe overgegaan om met vaste bijdragen VSO Nederland te steunen. Het is daarom voor al die partners van VSO, die vaak met hun rug tegen de muur strijden voor een rechtvaardiger wereld, een jaar geweest waarin de steun vanuit Nederland hen heeft gesterkt door te gaan en zich te blijven inspannen voor aids-slachtoffers, mensen met een handicap en kwetsbare moeders en kinderen. We streven ernaar in ons meerjarenplan om hen de komende jaren gezamenlijk met nieuwe energie, kennis en inzet nog beter te ondersteunen in hun werk.

Joris Eekhout, directeur VSO Nederland

Stichting VSO Nederland

Oorsprongpark 7
3581 ET Utrecht
tel: 030 - 23 20 600
info@vso.nl
www.vso.nl
directeur dhr. G.M. Eekhout

giro 92

© VSO/ Patrick Guitjens

© VSO/ Fritynke Siegers

© VSO/ Aubrey Fagon

De missie Waar VSO Nederland voor staat

Ontwikkelingsdoelen

Samen met partners in ontwikkelingslanden levert de internationale organisatie VSO een bijdrage aan armoedebestrijding. Wij zetten daarbij in op zes thema's/ doelen. Deze weerspiegelen de prioriteiten van onze partnerorganisaties, de millenniumontwikkelingsdoelen en onze deskundigheid:

- 1 VSO zet zich in om de toegang tot onderwijs te verbeteren. Voor meisjes en jongens, vrouwen en mannen, jong en oud, mensen met en mensen zonder een handicap.
- 2 VSO zet zich in voor mensen met HIV en aids. Goede preventie, goede voorlichting, het tegengaan van stigmatisering, toegang tot medicijnen en zorg voor mensen met HIV of aids.
- 3 VSO ondersteunt mensen met een handicap in het opeisen van hun recht op gezondheidszorg en op integratie en participatie in de samenleving.

- 4 VSO streeft naar toegang tot goede gezondheidszorg en sociale bijstand voor iedereen.
- 5 VSO steunt de lokale bevolking bij het verbeteren en waarborgen van haar eigen leefomstandigheden.
- 6 VSO streeft ernaar dat mannen en vrouwen kunnen deelnemen aan de samenleving en invloed kunnen uitoefenen op beslissingen die hun leven raken. Goed bestuur is een voorwaarde daarvoor.

* Opmerkingen bij dit supplement:

Waar 'VSO' staat wordt de gehele internationale organisatie bedoeld. Waar 'VSO Nederland' staat gaat het om de Nederlandse stichting.

VSO kent een gebroken boekjaar dat loopt van 1 april tot en met 31 maart.

Onze aanpak

De kern van ons werk is capaciteitsopbouw. Dat betekent dat VSO lokale organisaties versterkt zodat zij hun werk – dat zich richt op armoedebestrijding – effectiever, efficiënter en duurzaam kunnen doen. Om de capaciteit van lokale organisaties te versterken zetten wij als belangrijk middel VSO'ers in. Wij zenden mensen uit die hun eigen specifieke vakdeskundigheid gebruiken voor het realiseren van VSO's ontwikkelingsdoelen.

De vraag van onze partners in ontwikkelingslanden verandert. Dit daagt ons uit tot een vernieuwende en flexibele werkwijze. We spannen ons in om meer VSO'ers met verschillende achtergronden te werven, zoals mensen uit de ontwikkelingslanden zelf, mensen van verschillende leeftijden en mensen uit het instellings- en bedrijfsleven. De duur van de uitzendingen wordt steeds gevarieerder en ook het instrumentarium voor capaciteitsopbouw wordt uitgebreider. Naast de inzet van VSO'ers maken we binnen onze programma's ook in toenemende mate gebruik van bijvoorbeeld trainingen, workshops, seminars, uitwisselingen, studiereizen en kleinschalige financieringen.

Purwidiyanto leert in het Yakkum Rehabilitation Centre in Indonesië, om zelf in zijn onderhoud te voorzien. VSO-ergotherapeute Esther White ondersteunt dit centrum. © VSO/ Patrick Guitjens

Onze visie

VSO Nederland streeft naar een wereld zonder armoede en achterstelling, waarin mensen samenwerken om hun ontwikkelingsmogelijkheden te verwezenlijken.

Onze missie

VSO Nederland is een ontwikkelingsorganisatie en deel van een wereldwijd netwerk. Wij brengen organisaties, bedrijven en individuen uit Noord en Zuid bij elkaar, die hun kennis en krachten delen. Zo ondersteunen wij duurzame initiatieven voor een rechtvaardiger wereld. Een wereld waarin mensen hun ontwikkeling zelf ter hand nemen.

De ontwikkelingsprogramma's

VSO Nederland concentreert zich op programma's, die de positie verbeteren van mensen met HIV en aids en van mensen met een handicap. Ook het lopende gezondheidszorgprogramma in Cambodja blijft onze aandacht houden. Het afgelopen jaar boekten we op deze terreinen de volgende resultaten.

HIV-preventie en aids-bestrijding

In maart 2004 hebben we de eerste fase van het vierjarige Raisa-programma, VSO's aids-programma in zuidelijk Afrika, afgerond. Uit de evaluaties blijkt dat de beoogde resultaten grotendeels zijn gerealiseerd en gewaardeerd worden door de partnerorganisaties. Het RAISA programma heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de capaciteitsversterking van lokale HIV- en aids-organisaties. Door de uitbreiding en professionalisering van hun dienstverlening en een betere interne organisatie kunnen zij méér mensen met HIV en aids kwalitatief betere hulp bieden.

De Oegandese VSO'er Absalom Awino aan het werk in Namibië als HIV- en aids-trainer. © VSO/ Jon Spaull

Afgelopen jaar ontwikkelden wij een vervolg op het Raisa-programma in Namibië en Malawi, dat financieel ondersteund wordt door PSO (Personele Samenwerking Ontwikkelingslanden). Met een nieuw opgezet monitoring- en evaluatiesysteem verbeteren we de komende vier jaar de meetbaarheid van ons HIV- en aids-programma.

De in zuidelijk Afrika opgedane ervaring vormt ook de basis voor het nieuwe programma 'Recht op leven'. Met dit HIV- en aids-programma wil VSO Nederland bijdragen aan het tegengaan van de gevolgen van HIV en aids in Azië – startend in India, Nepal en Bangladesh – en andere landen in Afrika. De Nederlandse overheid ondersteunt dit

programma de komende vijf jaar financieel vanuit de Thematische Medefinanciering (TMF).

Gezondheidszorg

Het gezondheidszorgprogramma voor moeder en kind in Noordoost Cambodja (Shine) is met financiële ondersteuning van PSO de tweede fase (2004-2008) ingegaan. Hierbij zijn de ervaringen en lessen uit de eerste fase meegenomen en is het programma verder uitgebreid naar nationaal niveau. Samen met zowel overheidsorganisaties als non-overheidsinstellingen streeft VSO naar een verlaging van de moeder- en kindsterfte. Uit evaluaties van de eerste fase van Shine blijkt dat ondersteuning van lokale partners door de inzet van VSO'ers en de organisatie van trainingen, workshops en studiereizen resultaat heeft gehad: een effectiever management team in het Referral Hospital, een verbeterde capaciteit van de verpleging en een betere samenwerking tussen het ziekenhuis, andere gezondheidszorginstellingen en de overheid. Daarnaast leidde financiële ondersteuning van een patiëntenfonds tot een betere toegang tot het ziekenhuis voor arme patiënten.

Mensen met een handicap

Het driejarige VSO-programma Dream it heeft als doel mensen met een handicap in Indonesië en Thailand in staat te stellen volledig deel te nemen aan de samenleving. Daartoe versterken wij de capaciteit van lokale organisaties die zich inzetten voor mensen met een handicap. Ook besteden wij structureel aandacht aan de rechten van mensen met een handicap in al ons werk in deze landen. Het resultaat: kennis en vaardigheden van staf van disability partners zijn versterkt, er zijn interne systemen en processen ontwikkeld (bijvoorbeeld op het gebied van management en monitoring en evaluatie) en de netwerkposities van een aantal partners zijn versterkt. Dream it wordt mede gefinancierd door Cordaid, Stichting Kinderpostzegels Nederland en de Europese Unie.

De kracht VSO'ers: het hart van de organisatie

VSO'ers zijn het hart en de kracht van de organisatie. Professionals die de missie van VSO – armoedebestrijding middels het delen van kennis – in de praktijk brengen. Naast het inzetten van ervaren deskundigen gebruikt VSO nog diverse andere middelen om kennis uit te wisselen en organisaties in ontwikkelingslanden te versterken.

VSO'er Orna Otto, logopedist in Namibië.
© VSO/ Willy van der Luit

Leren van elkaar

VSO maakt het mogelijk dat partnerorganisaties uit diverse landen met elkaar kunnen netwerken en hun kennis kunnen delen. Afgelopen jaar organiseerde VSO bijvoorbeeld dat onze Indonesische partner Yayasa Autisma Fredofios een aantal Filipijnse partnerorganisaties kon bezoeken om te leren over een nieuwe benadering van autistische kinderen in het onderwijs.

Kleinschalige financieringen

Eén van de vele voorbeelden van succesvolle kleinschalige financieringen is het initiatief van een Zambiaanse VSO'er. Lameck Mwape werkte als laboratoriumtechnicus in het St. Luke's ziekenhuis in Malawi. Hij stelde voor om een subsidie van € 1.500,- aan te vragen bij VSO voor het opzetten van een VTC (vrijwillig counseling en testcentrum voor HIV en aids). Een jaar na zijn vertrek is het centrum een van de toonaangevende testcentra in het land en een zeer belangrijk onderdeel van het ziekenhuis.

Lobbyen op landelijk en mondiaal niveau

Mede door de inspanningen van het VSO-kantoor in Ghana is het VSO samen met de lokale organisaties voor mensen met een handicap gelukt om het onderwerp handicaps op de politieke agenda te krijgen van de Ghanese overheid. Er wordt voor het eerst geld voor vrijgemaakt in de begroting.

VSO'ers Wereldwijd

Wereldwijd werkten er op 31 maart 2005 1.382 VSO'ers (1.390 in 2004) aan armoedebestrijding, waaronder 190 Nederlandse VSO'ers (168 in 2004).

De rol van VSO'ers in hun werk in 2004 en 2005

De kern van het werk van VSO is capaciteitsversterking van partnerorganisaties. De cijfers in onderstaande tabel tonen aan dat de inzet van VSO'ers in afnemende mate plaats vindt op uitvoerend niveau. De inzet is in toenemende mate adviserend, gericht op het duurzaam versterken van de organisatie als geheel.

De rol van VSO'ers in hun werk				
	Werk op uitvoerend niveau	Versterking individuele vaardigheden	Capaciteitsopbouw op organisatieniveau	Ontwikkeling op beleidsniveau
VSO Nederland				
2004	21,6 %	34,5 %	31,6 %	12,3 %
2005	16,9 %	33,1 %	34,1 %	15,9 %
VSO Internationaal				
2004	22,5 %	35,0 %	31,5 %	11,0 %
2005	20,6 %	33,1 %	34,0 %	12,3 %

NB: Het werk van VSO'ers kan op meerdere niveau's plaatsvinden.

Inzet van aantallen VSO'ers naar ontwikkelingsdoel							
	Mensen met een handicap	Onderwijs	HIV & aids	Gezondheidszorg en welzijn	Bestaanszekerheid	Participatie en bestuur	Gender
VSO Nederland	36	58	29	50	27	30	8
VSO Internationaal	107	555	191	191	278	180	66

NB: VSO'ers kunnen zich inzetten voor meerdere ontwikkelingsdoelen.